

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล
(Individual Study)

หลักนิติธรรมกับการดำเนินธุรกิจจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม
กรณีศึกษาการดำเนินธุรกิจของ กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี

จัดทำโดย นายพงษ์ศักดิ์ วชิรศักดิ์พานิช
รหัส ๖๔๐๙๒๔

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรม
หลักสูตรนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ ๙
วิทยาลัยสาขารัฐธรรมนุญ
สำนักงานสาขารัฐธรรมนุญ

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานสาขารัฐธรรมนุญ

หลักนิติธรรมกับการดำเนินธุรกิจจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม กรณีศึกษาการดำเนินธุรกิจของ กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี

นายพงษ์ศักดิ์ วชิรศักดิ์พานิช

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวคิดหลักนิติธรรมกับการดำเนินธุรกิจจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม โดยนำกรณีศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของ กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี มาเป็นตัวอย่าง เนื่องจากหลักนิติธรรมนั้นถือเป็นแนวคิดในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้การดำเนินธุรกิจ และการบริหารงานขององค์กรในทุกระดับเกิดความเป็นธรรม ถูกต้อง และมีความโปร่งใสในทุกๆ ด้าน

หลักนิติธรรมกับการดำเนินธุรกิจจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมจึงถือเป็นหลักการสำคัญในการดำเนินธุรกิจ และการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งหากทั้งองค์กร ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนต่างถือปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักนิติธรรม ระเบียบข้อบังคับขององค์กร และหน่วยงานที่มีอำนาจกำกับดูแลอย่างเคร่งครัดเช่นนี้ ก็จะทำให้การดำเนินธุรกิจของ องค์กรมีความน่าเชื่อถือ อันจะนำไปสู่การเกิดความเป็นธรรมในองค์กร และสังคมไทย รวมทั้งจะทำให้เศรษฐกิจของประเทศมีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนด้วยเช่นกัน

บทนำ

หลักนิติธรรมถือว่าเป็นหลักนิติปรัชญาทางกฎหมายที่สำคัญอย่างยิ่งของรัฐธรรมนูญ สำหรับการปกครองและบังคับใช้กฎหมายภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย เพื่อเป็นหลักประกันให้เกิดความยุติธรรม และคุ้มครองเสรีภาพแก่ประชาชนผู้อยู่ใต้การปกครองอย่างแท้จริง

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดาก็ทรงตระหนักถึงความสำคัญของหลักนิติธรรมด้วยเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากทรงมีพระราชดำรัสในการประชุม “ระดับสูงของสมัชชาสหประชาชาติ ว่าด้วยหลักนิติธรรมในระดับประเทศ และระหว่างประเทศ” ของการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยที่ ๖๗ ความว่า

“สำหรับประเทศไทย หลักนิติธรรม เป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานที่จะนำมาซึ่งความสงบสุข ความมั่งคั่ง และความสันติสุขของโลก เนื่องจากเป็นกรอบการทำงานสำคัญสังคมของเรา ทั้งภายในและภายนอกประเทศรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้สิทธิ และเสรีภาพแก่ประชาชน รวมถึงความเท่าเทียมกันเพื่อเป็นเกราะป้องกัน และเป็นการใช้สิทธิตามหลักกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ เพศ หรือศาสนา ในปี ๒๕๕๔ รัฐบาลไทยได้จัดตั้งคณะกรรมการอิสระว่าด้วยหลักนิติธรรมแห่งชาติ เพื่อสร้างความมั่นใจว่าทุกหน่วยงานของภาครัฐปฏิบัติหน้าที่ภายใต้ขอบเขตของหลักนิติธรรม”^๑

ดังนั้น การที่ภาคเอกชนได้มีนโยบาย และมุ่งส่งเสริมให้เกิดหลักนิติธรรม โดยนำหลักการของบรรษัทภิบาลเข้ามาบังคับใช้ในองค์กรของตนนั้น จึงถือว่ามี ความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามหลักการทั้ง ๒ เรื่องดังกล่าวนั้น ย่อมจะทำให้เกิดความเป็นธรรม ความถูกต้อง ความโปร่งใส และมีการปฏิบัติตามกฎหมาย รวมถึงระเบียบข้อบังคับเรื่องต่างๆ ขึ้นในองค์กรภาคเอกชน หรือบริษัทมหาชนจำกัดดังกล่าว นอกจากนั้น ยังจะนำไปสู่การสร้างความน่าเชื่อถือให้กับบรรดาผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ เช่น ผู้ถือหุ้น ผู้บริหาร พนักงาน คู่ค้า และบุคคลภายนอกอีกด้วย

^๑ อรรถพล ใหญ่สว่าง, หลักนิติธรรม, วารสารจลนิติ, น. ๒ (มกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗).

หลักนิติธรรม

ความหมายของหลักนิติธรรม

๑. ความหมายตามความเห็นของนักปราชญ์ เพลโต (Plato)

เพลโต เสนอว่า “กฎหมายเป็นสิ่งสูงสุด และการปกครองต้องดำเนินตามกฎหมาย หากสังคมสามารถสร้างระบบกฎหมายที่ดี และเป็นธรรมขึ้นมาให้คนประพฤติปฏิบัติตามได้ แม้แต่คนชั่วก็ยังสามารถมีทางทำความดีขึ้นมาได้เช่นกัน”^๒

๒. ความหมายตามความเห็นของนักปราชญ์ อริสโตเติล (Aristotle)

อริสโตเติล ได้นำความเห็นของเพลโตมาขยายต่อ โดยเสนอว่า “การปกครองโดยกฎหมายเป็นสิ่งที่ดีที่พึงปรารถนามากกว่าการปกครองโดยมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นผู้ใดก็ตาม และการปกครองจะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น”^๓

๓. ความหมายตามความเห็นของ Professor Joseph Raz

ในปี ค.ศ. ๑๙๗๗ Professor Joseph ซึ่งเป็นนักทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ที่มีอิทธิพลทางความคิดอย่างสูงได้ให้หลักการสำคัญหลายประการ ซึ่งสามารถเข้ากันได้กับหลักนิติธรรม โดยหลักการของ Professor Joseph ได้รวมความต้องการที่จะให้แนวทางในการประพฤติปฏิบัติของบุคคล และกำหนดระดับต่ำสุดของอันตราย อันเกิดจากการใช้ดุลพินิจตามอำเภอใจ และให้ความเคารพในพื้นที่ฐานทฤษฎีกฎหมายรัฐธรรมนูญของ Professor A.V. Dicey โดย Professor Joseph ได้กำหนดหลักการไว้ดังนี้

๑. กฎหมายทั้งหลายต้องเป็นไปเพื่อให้มีผลต่อการกระทำข้างหน้า มากกว่ามีผลย้อนหลัง

๒. กฎหมายมีความแน่นอน ไม่ควรแก้ไขเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง การขจัดความไม่รู้กฎหมาย สามารถป้องกันได้โดยการให้ความรู้แก่เขา

๓. ควรมีกฎเกณฑ์ของกระบวนการตรากฎหมายที่มีความชัดเจน

๔. ความเป็นอิสระของอำนาจตุลาการ จะต้องได้รับความคุ้มครอง

๕. หลักการยุติธรรมตามธรรมชาติ ควรได้รับการรักษาไว้ โดยเฉพาะในเรื่องสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม

^๒ Plato, The Law (Trans. T.J. Saunders, Penguin Classics, ๑๙๗๕), อ้างใน ปรีดี เกษมทรัพย์, นิติปรัชญา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เดือนตุลา, ๒๕๔๘), หน้า ๑๑๐-๑๑๕.

^๓ Aristotle, Politics (Trans. Jowett, ๑๙๒๖), อ้างใน ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์, “หลักนิติธรรม”, รวมบทความทางวิชาการเนื่องในโอกาสครบรอบ ๙๐ ปี ศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๑), หน้า ๒๓.

๖. ศาลควรมีอำนาจในการตรวจสอบทางตุลาการ เกี่ยวกับการนำหลักการอื่น ๆ มาใช้เพิ่มเติม

๗. ศาลควรเป็นสิ่งที่เข้าถึงได้ตามหลักที่ว่า ไม่มีบุคคลใดจะถูกปฏิเสธความยุติธรรม

๘. การใช้ดุลพินิจ เพื่อบังคับใช้กฎหมาย และการป้องกันอาชญากรรม โดยบรรดาหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ควรได้รับอนุญาตให้ปฏิบัติผิดแผกไปจากที่กฎหมายให้อำนาจไว้^๔

๔. ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒

ได้ให้คำแปลของคำว่า หลักนิติธรรม ไว้เพียงว่า “หลักฐานพื้นฐานแห่งกฎหมาย”^๕

๕. ความหมายตามคำนิยามของ คณะอนุกรรมการวิชาการว่าด้วยหลักนิติธรรมแห่งชาติ

คณะอนุกรรมการวิชาการว่าด้วยหลักนิติธรรมแห่งชาติ ให้ความหมายของ หลักนิติธรรม (Rule of Law) ในความหมายทางกฎหมายไว้ว่า “ลักษณะที่ดีของกฎหมาย กระบวนการยุติธรรม หรือการกระทำใดๆ ที่อาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าอุดมคติของกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม”^๖

๖. ความหมายตามความเห็นของ ศาสตราจารย์ จิตติ ติงศภัทย์

ศาสตราจารย์ จิตติ ติงศภัทย์ อธิบายความหมายของ หลักนิติธรรม (Rule of Law) ว่า “ไม่ใช่ข้อกำหนด หรือบทบัญญัติทั้งหลายที่มีอยู่ในตัวกฎหมาย หรือกฎอันเป็นหลักในมาตราต่างๆ กำหนดไว้ แต่หมายถึง กฎที่บังคับตัวบทกฎหมาย หรือบังคับกฎหมายลักษณะต่างๆ ในกฎหมายเหล่านั้น ให้ต้องอยู่ในกรอบบังคับของกฎนั้นอีกชั้นหนึ่ง ความหมายของ The Rule of Law คือ ประมวลหลักของสิทธิขั้นมูลฐานที่แทรกอยู่ในองค์การแห่งรัฐซึ่งมีอำนาจ และวิธีการ ซึ่งมีอยู่ในกฎหมาย อันชุมชนรับรอง และคุ้มครองประโยชน์ของเอกชน โดยจำกัดขอบเขตอำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หลักที่วางนี้ ใช้บังคับแก่ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ตุลาการ และทนายความ จึงเป็นที่รับรองว่า เป็นกฎอันเป็นฐานที่ตั้งแห่งการก่อบริการขึ้นมูลฐานตามกฎหมาย”^๗

^๔ กุลพล พลวัน, หลักนิติธรรม และหลักสิทธิมนุษยชนกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา, หน้า ๕.

^๕ ธานินทร์ ภัยวิเชียร, “หลักนิติธรรม”, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, ๒๕๕๓), หน้า ๑-๒.

^๖ คณะอนุกรรมการวิชาการว่าด้วยหลักนิติธรรมแห่งชาติ, หลักนิติธรรม The rule of law ความหมาย สาระสำคัญ และผลของการฝ่าฝืนหลักนิติธรรม, (กรุงเทพฯ : บริษัท พี เอส พรินติ้ง แอนด์ ดีไซน์ จำกัด, ๒๕๕๗) หน้า ๘.

^๗ จิตติ ติงศภัทย์, หลักวิชาซีพนักกฎหมาย, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๕) หน้า ๘๕.

๗. ความหมายตามความเห็นของ ศาสตราจารย์ ดร. วิษณุ เครืองาม

ศาสตราจารย์ ดร. วิษณุ เครืองาม อธิบายความหมายของ หลักนิติธรรม (Rule of Law) ว่า “กฎหมายเป็นใหญ่ มีความเสมอภาค และในกรณีที่เกิดข้อพิพาทขึ้น ต้องระงับคดีโดยศาล โดยพิจารณาดีเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่ออกกฎหมายลงโทษย้อนหลัง ให้โอกาสนำพยานเข้าสืบ หรือที่เรียกว่า Fair trial ซึ่งเป็นหัวใจของหลักนิติธรรม”^{๘๘}

๘. ความหมายตามความเห็นของ ศาสตราจารย์ ดร. บวรศักดิ์ อุวรรณโณ

ศาสตราจารย์ ดร. บวรศักดิ์ อุวรรณโณ อธิบายความหมายของ หลักนิติธรรม (Rule of Law) ว่า “องค์ประกอบของหลักนิติธรรมมีอยู่ ๔ ประการ คือ ประการแรก องค์ประกอบด้านสาระ หมายถึง หลักในเรื่องของความเสมอภาคทางกฎหมาย ประการที่สอง คือ องค์ประกอบด้านกระบวนการใช้กฎหมาย หมายถึง รัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องใช้อำนาจภายในขอบเขตที่กฎหมายให้ไว้ ตามวิธีการ รูปแบบ เวลา และสถานที่ ประการที่สาม คือ องค์ประกอบด้านองค์กร หมายถึง การแบ่งแยกอำนาจ และความเป็นอิสระของตุลาการ และประการสุดท้าย คือ องค์ประกอบด้านเป้าหมาย ซึ่งหมายถึง การใช้ การตีความกฎหมาย และการตัดสินใจคดีนั้น จะต้องมุ่งสร้างความยุติธรรมให้เกิดขึ้น โดยเที่ยงธรรม”^{๘๙}

๙. ความหมายตามความเห็นของ ศาสตราจารย์ จรัญ ภัคดีธนากุล

ศาสตราจารย์ จรัญ ภัคดีธนากุล อธิบายความหมายของ หลักนิติธรรม (Rule of Law) ว่า “หลักนิติธรรมเป็นธรรมของการบริหารกฎหมาย ธรรมการบริหารบ้านเมือง ธรรมในการปกครองของผู้สร้างกฎเกณฑ์ กติกา ผู้ตีความกฎเกณฑ์ ซึ่งต้องอยู่ในกรอบธรรมนี้ ทั้งนี้ ไม่แตกต่างกับ ธรรมาธิปไตย ไม่ว่าจะปกครองรูปแบบใด หากอยู่ในธรรมาธิปไตย ก็สามารถทำให้ประเทศผาสุกได้”^{๙๐}

สาระสำคัญของหลักนิติธรรม (The Rule of Law)

เมื่อพิจารณาจากความเห็นของนักกฎหมาย และนักรัฐศาสตร์แล้ว อาจจะสามารถกล่าวได้ว่า หลักนิติธรรม หมายถึง “หลักพื้นฐานแห่งกฎหมาย ที่กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม จะต้องไม่ฝ่าฝืน ขัด

^{๘๘} วิษณุ เครืองาม, ปาฐกถาสาธารณะ เรื่อง “การใช้หลักนิติธรรมในประเทศไทย”, สมาคมรัฐศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๓.

^{๘๙} บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, หลักนิติธรรมกับการปกครองในระบบประชาธิปไตย, วารสารพระธรรมมุนี เล่ม ๔๙ ฉบับ “หลักนิติธรรม” พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๒ หน้า ๗๙-๑๐๑.

^{๙๐} สิทธิโชค ศรีเจริญ, สรุปผลการจัดสัมมนาการประชุมทางวิชาการ เรื่อง “ความหมาย สาระสำคัญ และผลของการฝ่าฝืนหลักนิติธรรม” โรงแรมรามารการ์เด้นส์ กรุงเทพฯ, วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖.

หรือแย้งต่อหลักนิติธรรมโดยหลักนิติธรรม หรือหลักพื้นฐานแห่งกฎหมายนี้ จะถูกล่วงละเมิดมิได้ หากกฎหมาย หรือกระบวนการยุติธรรม ขัด หรือแย้งต่อหลักนิติธรรม ผลคือ จะใช้บังคับไม่ได้”^{๑๑}

ทั้งนี้ สาระสำคัญของหลักนิติธรรมจะมีทั้งสิ้น ๑๐ ประการ คือ

๑. กฎหมายต้องบังคับเป็นการทั่วไปกับบุคคลทุกคน โดยไม่มีข้อยกเว้น แม้แต่องค์กรของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
๒. กฎหมายจะต้องได้รับการประกาศใช้อย่างเปิดเผย
๓. กฎหมายต้องได้รับการตรา หรือถูกบัญญัติขึ้นเพื่อให้มีผลบังคับใช้ในอนาคต มิใช่เพื่อให้ มีผลบังคับใช้เป็นการย้อนหลัง
๔. กฎหมายต้องได้รับการตรา หรือถูกบัญญัติขึ้นโดยมีข้อความที่ชัดเจน เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม
๕. กฎหมายจะต้องไม่มีข้อความที่ขัดแย้งกันเอง
๖. กฎหมายจะต้องไม่เรียกร้องให้บุคคลปฏิบัติในสิ่งที่ไม่อาจเป็นไปได้
๗. กฎหมายจะต้องมีความมั่นคงตามสมควร แต่ก็จะต้องเปิดโอกาสให้สามารถที่จะแก้ไขได้ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป
๘. กฎหมายที่ได้รับการประกาศใช้แล้ว จะต้องได้รับการบังคับให้มีความสอดคล้องต่อกัน กล่าวคือ จะต้องบังคับให้เป็นไปตามเนื้อหาของกฎหมายที่ได้ประกาศใช้แล้วนั้น
๙. ผู้พิพากษาจะต้องมีอิสระในการตัดสินคดี
๑๐. กฎหมายจะต้องไม่ตรา หรือบัญญัติขึ้น เพื่อยกเว้นความรับผิดชอบให้การกระทำในอนาคต

หลักนิติธรรมกับธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาล (Good Governance) คือ การปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุมดูแลกิจการต่างๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้ยังหมายถึง การบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถจะนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐ และเอกชน ธรรมที่ใช้ในการบริหารงานนี้จะมีความหมายอย่างกว้าง กล่าวคือ หาได้มีความหมายเพียงหลักธรรมทางศาสนาเท่านั้น แต่รวมถึง ศิลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความถูกต้องชอบธรรมทั้งปวง ซึ่งวิญญูชนพึงมี และพึงประพฤติปฏิบัติ เช่น ความโปร่งใสที่สามารถตรวจสอบได้ หรือการปราศจากการแทรกแซงจากองค์กรภายนอก เป็นต้น

^{๑๑} ร่างข้อเสนอ ความหมาย สาระสำคัญ และผลของการฟื้นฟูผ่านหลักนิติธรรม, คณะกรรมการอิสระว่าด้วยการส่งเสริมหลักนิติธรรมแห่งชาติ, หน้า ๓๓-๘.

ธรรมาภิบาล เป็นหลักการที่นำมาใช้บริหารงานในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย ด้วยเหตุเพราะเป็นแนวความคิดที่ช่วยสร้างสรรค์ และส่งเสริมองค์กรให้มีศักยภาพ และประสิทธิภาพ เช่น ทำให้พนักงานต่างทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริตและขยันหมั่นเพียร ซึ่งจะทำให้ผลประกอบการขององค์กรธุรกิจนั้นขยายตัว นอกจากนี้ ยังจะทำให้บุคคลภายนอก และบรรดาผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เกิดความศรัทธา และเชื่อมั่นในองค์กรนั้นๆ อันจะทำให้เกิดการพัฒนาดังต่อเนื่อง เช่น องค์กรที่มีการดำเนินงานธุรกิจด้วยความโปร่งใสก็ย่อมจะได้รับความไว้วางใจในการร่วมทำธุรกิจ หรือรัฐบาลที่ดำเนินงานอย่างโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ก็ย่อมจะสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่บรรดานักลงทุนและประชาชน ตลอดจนส่งผลดีต่อเสถียรภาพของรัฐบาล และความเจริญก้าวหน้าของประเทศ เป็นต้น

หลักธรรมาภิบาล จะมีองค์ประกอบที่สำคัญรวม ๖ ประการ ดังนี้

๑. หลักนิติธรรม คือ การตรากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกติกาต่างๆ ให้มีความทันสมัย และเป็นธรรม จนเป็นที่ยอมรับของสังคม และสมาชิก โดยมีความยินยอมพร้อมใจ และถือปฏิบัติร่วมกันอย่างเสมอภาค และเป็นธรรม มิใช่จะกระทำกันตามอำเภอใจ หรือใช้อำนาจอย่างไม่ถูกต้องเป็นธรรม

๒. หลักคุณธรรม คือ การยึดถือ และเชื่อมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยการธรรมาภิบาลเพื่อสร้างค่านิยม ที่ดีงามให้เกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานภายในองค์กร หรือสมาชิกภายในสังคม เช่น ค่านิยมในเรื่องของความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความอดทนขยันหมั่นเพียร ความมีระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา เป็นต้น

๓. หลักความโปร่งใส คือ การทำให้สังคมไทย หรือองค์กรของตน เป็นสังคมที่เปิดเผยมูลข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา และสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ โดยการปรับปรุงระบบ และกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่างๆ หรือเปิดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้โดยสะดวก ตลอดจนมีกระบวนการตรวจสอบ รวมถึงระบบการประเมินผลในเรื่องต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพซึ่งจะเป็นการสร้างควมไว้วางใจให้เกิดขึ้นซึ่งกันและกัน และทำให้การทำงานของภาครัฐ และภาคเอกชนปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน

๔. หลักความมีส่วนร่วม คือ การทำให้สังคมไทย หรือองค์กรของตน เป็นสังคมที่ประชาชน หรือพนักงานมีส่วนร่วมรับรู้ และร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจเรื่องสำคัญๆ ของสังคม หรือองค์กร โดยเปิดโอกาสให้บุคคลดังกล่าวมีช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม เช่น การเสนอความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรือการดำเนินงานในเรื่องอื่นๆ เป็นต้น รวมถึงจะต้องจัดการผูกขาดทั้งโดยภาครัฐ และ/หรือภาคธุรกิจเอกชน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสามัคคี และความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และภาคธุรกิจเอกชน

๕. หลักความรับผิดชอบ คือ บรรดาผู้บริหาร พนักงานในภาคธุรกิจเอกชน ตลอดจนคณะข้าราชการ ทั้งฝ่ายการเมือง และข้าราชการประจำ จะต้องตั้งใจปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่ของตน

อย่างดีที่สุด โดยมุ่งให้บริการแก่ผู้ที่มารับบริการ เพื่ออำนวยความสะดวกต่างๆ รวมทั้งต้องมีความรับผิดชอบต่อความบกพร่องในหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบอยู่ และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างทันท่วงที

๖. หลักความคุ้มค่า คือ ผู้บริหารจะต้องตระหนักว่า ประเทศ หรือองค์กรมีทรัพยากรค่อนข้างจำกัด ดังนั้น ในการบริหารจัดการจึงจำเป็นต้องยึดหลักความประหยัด และความคุ้มค่าเป็นหลักการสำคัญ โดยจะต้องกำหนดเป้าหมายในการทำงานเพื่อประโยชน์ของผู้รับบริการ หรือประชาชน โดยส่วนรวม

โดยสรุป หลักธรรมาภิบาล ก็คือ การปกครอง การบริหาร การจัดการ และการควบคุมดูแลกิจการเรื่องต่างๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้ ยังหมายถึง การบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถจะนำไปใช้ได้ทั้งในภาครัฐ และ ภาคธุรกิจเอกชน

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า หลักนิติธรรม ถือว่าเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของหลักธรรมาภิบาล และนอกเหนือจากการที่หลักธรรมาภิบาลจะมีความสำคัญต่อการบริหารกิจการประเทศในภาพรวมแล้วนั้น หลักธรรมาภิบาลดังกล่าว ยังเป็นหลักการสำคัญที่ปรากฏอยู่ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และได้มีการนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการของบริษัทมหาชนจำกัดอีกส่วนหนึ่งด้วยเช่นกัน

หลักนิติธรรมกับการดำเนินธุรกิจของภาคเอกชน

หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ในบริษัทมหาชนจำกัด

ธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นหลักการที่ได้รับการยอมรับเป็นสากลว่า เป็นระบบที่ทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และที่สำคัญเป็นไปอย่างโปร่งใส น่าเชื่อถือ และเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ และความร่วมมือระหว่างกันของคณะกรรมการ ฝ่ายจัดการ และผู้มีส่วนได้เสีย ดังนั้น จึงถือเป็นหลักการสำคัญที่หลายองค์กรได้นำมาปฏิบัติเพื่อให้สามารถบรรลุถึงเป้าหมาย และพันธกิจที่กำหนดไว้

จากกรณีดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ หรือ ก.ล.ต. ในฐานะที่เป็นหน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลและพัฒนาตลาดทุนของประเทศ จึงให้ความสำคัญกับการนำหลักธรรมาภิบาล มาบังคับใช้กับบุคคลที่มีอำนาจกำกับดูแลการดำเนินงานขององค์กรในภาคธุรกิจเอกชนอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบริษัทมหาชนจำกัด

นอกจากนั้น ในส่วนของ ก.ล.ต. เอง ยังได้จัดทำแนวทางธรรมาภิบาลของ ก.ล.ต. (Code of Governance) ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๖๒ ขึ้นมาเพื่อนำมาบังคับใช้ภายในหน่วยงานของตนเองอีกด้วย

ในการจัดทำแนวทางธรรมาภิบาลดังกล่าว นอกเหนือจากการศึกษาหลักการ และแนวทางปฏิบัติของ OECD (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) ซึ่งเป็นองค์กรระหว่างประเทศที่เป็นต้นแบบของแนวคิดธรรมาภิบาลแล้วนั้น ก.ล.ต. ยังได้ประมวลข้อมูลจากหลักการ และนำแนวทางปฏิบัติของ International Organization of Securities Commissions (IOSCO) ซึ่งเป็นองค์กรระหว่างประเทศของหน่วยงานกำกับดูแลด้านหลักทรัพย์ และกระทรวงการคลัง มาประกอบด้วย โดย ก.ล.ต. ได้กำหนดกรอบธรรมาภิบาลสำหรับคณะกรรมการ ผู้บริหาร ฝ่ายจัดการ และพนักงานของ ก.ล.ต. ไว้ดังนี้

๑. ความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติหน้าที่ (accountability)
๒. ความสำนึกในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ และมีประสิทธิภาพ (responsibility)
๓. ความเคารพในสิทธิ และการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกรายอย่างสุจริต และเท่าเทียมกัน รวมถึงการให้โอกาสผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมอย่างเป็นธรรม (equitable treatment and participation)
๔. การเปิดเผยข้อมูลและการดำเนินการด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้ (transparency)
๕. การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน (internal control and internal audit)
๖. การเพิ่มมูลค่าให้แก่ตลาดทุน ทั้งในระยะสั้น และในระยะยาว (value creation) โดยการพัฒนาปรับปรุง และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
๗. การวางกรอบเชิงจริยธรรมและจรรยาบรรณ (code of conduct and code of ethics)

การจัดทำแนวทางธรรมาภิบาลของ ก.ล.ต. จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่การดำเนินงานของตน ดังนี้

๑. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับคณะกรรมการ ผู้บริหาร ฝ่ายจัดการ และพนักงานในการปฏิบัติหน้าที่ตาม ความรับผิดชอบให้ได้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล
๒. เพื่อให้ ก.ล.ต. สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ และภารกิจที่ได้วางไว้อย่างถูกต้อง ทำนองคลองธรรม โดยมีเครื่องมือการตรวจสอบการทางานด้านต่างๆ ของ ก.ล.ต. เป็นแนวทางในการเสนอข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะให้กับ ก.ล.ต. เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้มีประสิทธิผล และประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น อันจะเป็นการเพิ่มคุณค่าให้กับ ก.ล.ต.
๓. เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นต่อความโปร่งใส ความเป็นธรรม และความน่าเชื่อถือให้กับ ก.ล.ต. ในการบริหารจัดการ และป้องกันการแสวงหาประโยชน์จากการเป็นกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน
๔. เพื่อให้คณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานสามารถใช้อำนาจภายในขอบเขตของกฎหมาย รวมถึงให้มีการสร้างกรอบความรับผิดชอบของคณะกรรมการ และผู้บริหารต่อผู้มีส่วนได้

เสีย ต่อส่วนรวม และทำให้เกิดระบบความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคณะกรรมการ และคณะกรรมการต่อผู้มีส่วนได้เสียจากทุกกลุ่มเป็นลำดับขั้น

๕. เพื่อเป็นแบบอย่างของการเป็นที่ยอมรับ และสร้างบรรทัดฐานที่ดีให้กับผู้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลและสังคมส่วนรวม ตลอดจนเป็นการยกระดับมาตรฐานของการกำกับดูแลตลาดทุนไทย ให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล

เนื้อหา และขอบเขตของแนวทางธรรมาภิบาลของ ก.ล.ต. จะถูกแบ่งออกเป็น ๒ ระดับ ดังนี้

ส่วนที่ ๑ องค์ประกอบของธรรมาภิบาลในระดับกรรมการ

๑.๑ องค์ประกอบ และโครงสร้างคณะกรรมการ (Board Composition and Structure) ได้แก่ องค์ประกอบของคณะกรรมการ การสรรหา การแต่งตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง และการกำหนดค่าตอบแทนของกรรมการ ตลอดจนการจัดตั้งคณะอนุกรรมการและคณะกรรมการย่อย และผู้บริหารสูงสุด (เลขาธิการ) ขององค์กร

๑.๒ นโยบายของคณะกรรมการ (Board Policies) ได้แก่ นโยบายเกี่ยวกับธรรมาภิบาล นโยบายเกี่ยวกับจรรยาบรรณ นโยบายเกี่ยวกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์ นโยบายเกี่ยวกับการดูแลและปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสีย และนโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริต

๑.๓ การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ (Board Practices) คือ การกำหนดทิศทางนโยบาย เป้าหมายและกลยุทธ์ของ ก.ล.ต. การกำกับ และติดตามการดำเนินงานของ ก.ล.ต. การควบคุม และการตรวจสอบภายใน การจัดการข้อร้องเรียนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ เลขาธิการ และพนักงาน และการประเมินผลคณะกรรมการ

ส่วนที่ ๒ ธรรมาภิบาลในระดับสำนักงาน

๒.๑ การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

๒.๒ การปฏิบัติงานอย่างเป็นอิสระ มีความโปร่งใส เป็นธรรม สามารถตรวจสอบได้ และปลอดจากการทุจริต

๒.๓ การมีทรัพยากรที่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

๒.๔ การรายงานและการเปิดเผยข้อมูล

๒.๕ มาตรฐานการปฏิบัติงาน การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายใน

๒.๖ การบริหารความเสี่ยง

๒.๗ การจัดการข้อร้องเรียนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเลขาธิการ และพนักงาน

๒.๘ แนวทางปฏิบัติของเลขาธิการและพนักงาน

ในส่วนที่เกี่ยวกับ “บริษัทมหาชนจำกัดที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” นั้น ก็ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาล หรือหลักการบริหารจัดการที่ดี (Good Corporate Governance) เข้ามาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการอย่างเป็นรูปธรรมด้วยเช่นกัน โดยกรรมการ และฝ่ายจัดการต่างก็ได้ยึดถือ และปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด รวมถึงยังได้ให้ความสำคัญ และตระหนักถึง

คุณธรรมในการบริหารจัดการองค์กร เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่บรรดาผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายในระยะยาว ด้วยเช่นกัน

การนำหลักนิติธรรมมาประยุกต์ใช้กับการดำเนินธุรกิจของ กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี

บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย ซึ่งรวมเรียกว่า “กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี” นั้น เป็นบริษัทมหาชนจำกัดที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งในฐานะที่เป็นผู้ดำเนินธุรกิจภาคเอกชน กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี ได้มีความตระหนัก รวมทั้งเข้าใจถึงหลักนิติธรรม และหลักธรรมาภิบาล จึงได้นำหลักการ และแนวความคิดทั้ง ๒ เรื่องดังกล่าวในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้ เข้ามากำหนดเป็นนโยบาย และปรับใช้ภายในองค์กร เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ และการดำเนินงานของ กรรมการ ผู้บริหาร ฝ่ายจัดการ พนักงาน และผู้เกี่ยวข้องทุกระดับชั้น ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงการดำเนินธุรกิจจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม เป็นไปอย่างถูกต้องครบถ้วน มีความเป็นธรรม เกิดความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ในทุกๆ เรื่อง

กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี ได้ประกาศนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับของกลุ่มบริษัทฯ ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยได้มีการทบทวนนโยบาย และแนวปฏิบัติให้มีความเหมาะสมอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และบริบททางธุรกิจ อันจะช่วยให้การดำเนินธุรกิจ และการบริหารงานของกลุ่มบริษัทฯ เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีความโปร่งใส และสามารถจะสนับสนุนให้การดำเนินธุรกิจของกลุ่มบริษัทฯ สามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน โดยยึดถือและปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี ๒๕๖๐ (CG Code) ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) รวมทั้งข้อเสนอแนะจากรายงาน Corporate Governance Assessment Report ของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) และหลักสากลของ ASEAN CG Scorecard โดยได้นำ “หลักนิติธรรม (The Rule of Law)” และ “หลักธรรมาภิบาล (Good Governance)” ในเรื่องต่างๆ มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบททางธุรกิจของกลุ่มบริษัทฯ ตามแนวทาง และรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. สิทธิของผู้ถือหุ้น

ในส่วนของหลักคุณธรรมนั้น กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี ได้ตระหนัก และให้ความสำคัญแก่ผู้ถือหุ้น ด้วยการการสนับสนุน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกให้กับผู้ถือหุ้นทุกราย และทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิขั้นพื้นฐาน เช่น สิทธิในการซื้อขาย และโอนหลักทรัพย์ที่ตนถืออยู่อย่างเป็นอิสระ สิทธิในการได้รับส่วนแบ่งผลกำไร หรือเงินปันผลจากการดำเนินธุรกิจของกลุ่มบริษัทฯ สิทธิในการได้รับข้อมูลข่าวสารของกลุ่มบริษัทฯ อย่างเพียงพอ และสิทธิในการเข้าร่วมประชุมเพื่อใช้สิทธิออกเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้น เป็นต้น

๒. การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน

ภายใต้หลักหลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม และความโปร่งใส นั้น กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จะคำนึงถึงความสำคัญของผู้ถือหุ้นในแต่ละกลุ่มอย่างเท่าเทียมกัน และเป็นธรรม โดยไม่คำนึงถึงเพศ อายุ สีผิว สัญชาติ ศาสนา ความเชื่อ หรือความพิการ ทั้งในส่วนของผู้ถือหุ้นที่เป็นผู้บริหาร และผู้ถือหุ้นที่ไม่ใช่ผู้บริหาร รวมถึงผู้ถือหุ้นรายย่อย เพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้ถือหุ้นดังนี้

๒.๑ การเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นมีสิทธิอย่างเท่าเทียมกันในการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะหรือการตั้งคำถามในวาระต่างๆ ได้อย่างอิสระ ก่อนจะมีการลงมติ รวมทั้งกำหนดให้กรรมการ และผู้บริหารที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม เพื่อตอบคำถามในที่ประชุม โดยให้มีการบันทึกประเด็นซักถาม และข้อคิดเห็นที่สำคัญไว้ในรายงานการประชุม เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถตรวจสอบรายละเอียดในภายหลังได้

นอกจากนั้น ยังเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถลงคะแนนเสียงเพื่อทำการเลือกตั้งกรรมการได้เป็นรายบุคคล ซึ่งทำให้ผู้ถือหุ้นมีสิทธิที่จะเลือกผู้แทนที่ตนเห็นว่ามีความเหมาะสมเข้ามาทำหน้าที่เป็นกรรมการ เพื่อดูแลรักษาผลประโยชน์ของตนได้ ซึ่งจะทำให้เกิดความหลากหลาย และเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นอย่างแท้จริง

๒.๒ การกำกับดูแลการใช้ข้อมูลภายในของกรรมการ และผู้บริหาร โดยการมีข้อกำหนดห้ามไม่ให้กรรมการ ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานที่ได้รับทราบข้อมูลภายใน ทำการเปิดเผยข้อมูลภายในต่อบุคคลภายนอก หรือบุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง นอกจากนี้ กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี ยังกำหนดให้มีนโยบายการใช้ข้อมูล และการซื้อขายหลักทรัพย์ของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานไว้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นการป้องกันการซื้อขายหลักทรัพย์ของกลุ่มบริษัทฯ โดยอาศัยข้อมูลภายในที่มีได้เป็นข้อมูลสาธารณะ ซึ่งกรรมการ ผู้บริหาร หรือพนักงานดังกล่าวได้มาโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ในกลุ่มบริษัทฯ รวมถึงห้ามไม่ให้กรรมการ และผู้บริหารซื้อขายหลักทรัพย์ของกลุ่มบริษัทฯ ในช่วงระยะเวลา ๑ เดือน ก่อนที่งบการเงินจะเผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยกลุ่มบริษัทฯ ได้มีการเผยแพร่ สื่อสาร และกำกับดูแลให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าว รวมทั้งยังสื่อสารเพื่อขอความร่วมมือในการงดการซื้อขายหลักทรัพย์ของกลุ่มบริษัทฯ เป็นรายไตรมาส ไปยังกรรมการ และผู้บริหาร เพื่อให้รับทราบภาระหน้าที่ในการรายงานการเปลี่ยนแปลงการถือครองหลักทรัพย์ต่อคณะกรรมการ กำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ (รวมทั้งที่ได้แก้ไขเพิ่มเติม) รวมถึงกำหนดให้กรรมการ และผู้บริหารระดับสูงมีหน้าที่ต้องแจ้งต่อคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือผู้ที่ต่อคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์มอบหมาย เกี่ยวกับการซื้อขายหุ้นกลุ่มบริษัทฯ ของตนเองอย่างน้อย ๑ วัน ล่วงหน้าก่อนวันซื้อขาย

๓. การคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย

กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี ให้ความสำคัญกับบทบาทของบรรดาผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม ตามหลักคุณธรรม หลักความมีส่วนร่วม และหลักความรับผิดชอบต่อสังคม รวมถึงหลักธรรมาภิบาลในเรื่องขอ ความเคารพในสิทธิ และการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกรายอย่างสุจริต และเท่าเทียมกัน รวมถึงการ จัดการให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นธรรม ตั้งแต่ผู้ถือหุ้น นักลงทุน พนักงาน ลูกค้า คู่ค้า เจ้าหนี้ คู่แข่งทางการค้า ชุมชน และสังคม อย่างเท่าเทียมกัน เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันอย่างยั่งยืน โดยกลุ่มบริษัทฯ จะปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมาย และกฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ซึ่งในการนี้ กลุ่มบริษัทฯ ได้กำหนดนโยบาย และแนวทางการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ อย่าง ชัดเจนไว้ในนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีของกลุ่มบริษัทฯ เพื่อให้พนักงานทุกระดับยึดถือเป็นแนว ปฏิบัติที่สำคัญของทุกคนในการดำเนินธุรกิจตามรายละเอียดดังนี้

๓.๑ พนักงาน

กลุ่มบริษัทฯ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของพนักงานทุกคน โดยถือว่า พนักงานทุกระดับนั้นเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า และเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนองค์กรสู่ความสำเร็จ ในการดำเนินธุรกิจ โดยมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

- การพัฒนาศักยภาพบุคลากร, การปรับปรุงระบบ และกระบวนการทำงาน
- การสร้างค่านิยม และวัฒนธรรมในการทำงานต่างๆ ที่จะมีส่วนช่วย ก่อหนุนให้การดำเนินธุรกิจเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด
- การสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ และความสามารถ โดยการ จัดทำแผนพัฒนารายบุคคลประจำปี (IDP : Individual Development Plan) เพื่อช่วยให้บุคลากรใน หน่วยงานสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมายในสายอาชีพของตน
- การนำระบบของการบริหารจัดการเรื่องผลการปฏิบัติงาน (Performance Management System: PMS) มาใช้ในการบริหารผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และนำการเชื่อมโยง กับมุมมองตาม Balance Scorecard มาใช้ในการบริหารผลการปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อให้เกิดผล การดำเนินงานที่ดีอย่างต่อเนื่อง
- การกำหนดให้มีการประเมินค่าตอบแทน และสวัสดิการของพนักงานเป็น ประจำในทุกปี เพื่อพิจารณา และกำหนดการจ่ายค่าตอบแทน และสวัสดิการที่เหมาะสมให้ครอบคลุม ในทุกช่วงอายุของพนักงาน โดยเปิดโอกาสให้พนักงานสามารถเลือกรับสวัสดิการได้ตามความต้องการ ของตน ซึ่งอัตราค่าตอบแทน และสวัสดิการที่กลุ่มบริษัทฯ ได้จ่ายให้กับพนักงานนั้น จะต้องสามารถ แข่งขันกับกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกันได้ เพื่อที่จะเป็นการรักษาไว้ซึ่งบุคลากรอันมีค่าของกลุ่มบริษัทฯ

- การสำรวจข้อมูลความผูกพันของพนักงานที่มีต่อองค์กรโดยหน่วยงานภายนอกเป็นประจำในทุกๆ ปี และนำผลสำรวจที่ได้รับไปใช้ในการพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของพนักงานอย่างต่อเนื่อง

๓.๒ ลูกค้ำ

กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี มุ่งมั่นในการสร้างความพึงพอใจสูงสุดของลูกค้า รวมทั้งผู้บริโภครวมทั้งผู้ที่ใช้ผลิตภัณฑ์และบริการ เพื่อให้ได้รับผลิตภัณฑ์และบริการในราคาที่เป็นธรรม มีคุณภาพ และมีความรับผิดชอบต่อลูกค้า และผู้บริโภครวมทั้งผู้ที่ใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพตามความต้องการของลูกค้า และเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าและบริการอย่างครบถ้วนทันต่อต่อเหตุการณ์ และไม่ปิดบังข้อเท็จจริงต่อลูกค้า รวมทั้งปฏิบัติตามสัญญา ข้อตกลง หรือเงื่อนไขต่างๆ ที่มีต่อลูกค้าอย่างโปร่งใส เท่าเทียมกัน และให้ความสำคัญในการรักษาข้อมูลที่เป็นความลับ และข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้าอย่างเคร่งครัด โดยไม่นำข้อมูลดังกล่าวมาใช้เพื่อผลประโยชน์ของตนเอง และ/หรือผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ นอกจากนี้ เพื่อให้ลูกค้าได้รับความพึงพอใจจากการใช้สินค้าและบริการของกลุ่มบริษัทฯ อย่างสูงสุด กลุ่มบริษัทฯ จึงได้มีการสำรวจความพึงพอใจของลูกค้าเป็นประจำในทุกปีเพื่อนำมาปรับปรุงผลิตภัณฑ์และบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า และเพื่อที่จะสามารถวางแผนเชิงรุกในการบริหารจัดการความสัมพันธ์ และความพึงพอใจให้ตรงประเด็นความคาดหวังของลูกค้ามากขึ้น ตลอดจนจัดให้มีกระบวนการรับข้อร้องเรียน กรณีเกิดเรื่องที่ไม่เป็นธรรม หรือลูกค้าไม่ได้รับความพึงพอใจจากการบริการ รวมถึงการให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการใช้สินค้าและบริการของกลุ่มบริษัทฯ ผ่านช่องทาง PT call center หมายเลขโทรศัพท์ ๑๖๑๔ หรือทางอีเมล customer_service@pt.co.th อีกด้วย

๓.๓ ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม

กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อชุมชน และสังคม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน และตอบแทนคืนสู่สังคมอย่างแท้จริง ดังนั้น กลุ่มบริษัทฯ จึงมีนโยบายให้ความช่วยเหลือ และพัฒนาสังคม โดยให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ กับชุมชนโดยรอบพื้นที่ที่กลุ่มบริษัทฯ เข้าดำเนินธุรกิจ รวมทั้งยังมีนโยบายส่งเสริมแรงงานท้องถิ่น หรือผู้พิการให้มีโอกาสในการทำงานในองค์กร รวมทั้งจัดให้มีมาตรการตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดซึ่งอาจมีผลกระทบต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการดำเนินงานของกลุ่มบริษัทฯ นอกจากนี้ กลุ่มบริษัทฯ ยังได้กำหนดนโยบายคุณภาพ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงาน และสร้างภาพลักษณ์ในด้านของความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม โดยกลุ่มบริษัทฯ จะดำเนินการ และควบคุมให้การดำเนินธุรกิจของตนต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัดอีกด้วย

กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี ยังให้ความสำคัญต่อการใช้ทรัพยากร และพลังงานประเภทต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพภายในองค์กร เพื่อแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อชุมชน

รับผิดชอบต่อสังคม และรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมอีกด้วย เช่น การรณรงค์ให้ลดการใช้กระดาษ โดยใช้ช่องทางอิเล็กทรอนิกส์แทนกระดาษ รวมทั้งยังร่วมกันคัดแยกกระดาษที่ใช้แล้ว และนำเข้าสู่กระบวนการ Recycle เพื่อผลิตเป็นกระดาษใหม่สำหรับนำมาใช้งานอีกครั้งหนึ่ง หรือการจัดให้มีโครงการห้องประชุมสีเขียว (Green Meeting) โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยให้ความสำคัญในขั้นตอนต่างๆ ของการประชุม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม และปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีให้แก่พนักงาน

๓.๔ คู่ค้า

กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี คำนึงถึงความเสมอภาค และความซื่อสัตย์ในการดำเนินธุรกิจ และการรักษาผลประโยชน์ร่วมกับคู่ค้า โดยการปฏิบัติตามกฎหมาย จรรยาบรรณ และหลักเกณฑ์ที่กำหนดร่วมกันไว้อย่างเคร่งครัด ด้วยเหตุนี้เอง กลุ่มบริษัทฯ จึงได้กำหนดให้มีนโยบาย และแนวปฏิบัติในการจัดหา และคัดเลือกคู่ค้ารายใหม่ และรายปัจจุบัน รวมทั้งมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการการประเมิน และคัดเลือกคู่ค้าตามสัญญา ข้อตกลง และเงื่อนไขต่างๆ ไว้อย่างเคร่งครัด ตลอดจนจัดให้มีซึ่งจรรยาบรรณทางธุรกิจสำหรับคู่ค้า (Supplier Code of Conduct) เพื่อให้คู่ค้านำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจให้มีความสอดคล้องกับข้อกำหนดของกฎหมาย และมาตรฐานสากล อันจะนำไปสู่การปรับปรุงการทำงานของคู่ค้าให้มีประสิทธิภาพ มีความสอดคล้องกับจริยธรรม และจรรยาบรรณของคู่ค้าของกลุ่มบริษัทฯ เพื่อที่จะเป็นการสร้างความยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจ ยกกระตือรือร้นความสามารถทางการแข่งขัน และเสริมสร้างการเติบโตในระยะยาวไปด้วยกัน

๓.๕ ผู้ถือหุ้น

กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี ให้ความสำคัญกับบรรดาผู้ถือหุ้นในฐานะเจ้าของบริษัท และเคารพสิทธิของผู้ถือหุ้น โดยจะปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน มีความโปร่งใส และเป็นธรรม โดยกลุ่มบริษัทฯ จะไม่กระทำการใดๆ ที่จะเป็นการละเมิด หรือลดทอนสิทธิของผู้ถือหุ้น รวมทั้งจะรักษาไว้ซึ่งบรรดาผลประโยชน์ และสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้กับผู้ถือหุ้น โดยคำนึงถึงการเติบโตขององค์กรอย่างยั่งยืน อันจะเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กร โดยยึดมั่นในหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี นอกจากนี้ กลุ่มบริษัทฯ จะเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ และเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักลงทุนทั่วไป นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ และสื่อมวลชนโดยกรรมการผู้จัดการใหญ่ และผู้บริหาร ผ่านการสื่อสาร และการจัดกิจกรรมต่างๆ ในตลอดปี ทั้งจะจัดให้มีซึ่งช่องทางต่างๆ เพื่อให้ให้นักลงทุน หรือนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ สามารถติดต่อสอบถามข้อมูลต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง

๓.๖ หน่วยงานราชการ

กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี ให้ความสำคัญกับหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นแรงขับเคลื่อนให้การดำเนินธุรกิจของกลุ่มบริษัทฯ เป็นไปตามกฎระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ กลุ่มบริษัทฯ มีความมุ่งมั่นที่จะให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

ในการปฏิบัติตามกฎหมาย หลักเกณฑ์ กฎระเบียบข้อบังคับ และต่อต้านการกระทำที่เป็นการทุจริตคอร์รัปชัน หรือผิดศีลธรรม รวมถึงการให้ความสะดวกในการติดต่อสื่อสารกับภาครัฐ รวมทั้งหน่วยงานปกครองท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนร่วมสนับสนุนกิจกรรม หรือโครงการต่างๆ ของภาครัฐอย่างสม่ำเสมอ

๓.๗ เจ้าหนี้

กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี ยึดมั่นในการดำเนินธุรกิจอย่างมีหลักการ และวินัย เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับเจ้าหนี้ โดยปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อตกลงที่มีต่อเจ้าหนี้การค้า และเจ้าหนี้สถาบันการเงินทุกรายอย่างเคร่งครัด เพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไข และข้อกำหนดของสัญญา โดยเฉพาะในเรื่องของการชำระหนี้ การค้าประกัน และเงื่อนไขอื่นๆ ซึ่งรวมถึงการรายงานฐานะทางการเงินแก่เจ้าหนี้ตามข้อกำหนดในสัญญาเงินกู้อย่างถูกต้อง และครบถ้วน มีความรับผิดชอบ โปร่งใส ไม่ปกปิดข้อมูล หรือข้อเท็จจริง อันจะทำให้เจ้าหนี้ต้องเกิดความเสียหายซึ่งเป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

๓.๘ คู่แข่งทางการค้า

กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี ดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรม โดยจะปฏิบัติตามคู่แข่งทางการค้าด้วยความเสมอภาค และมีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม โดยกลุ่มบริษัทฯ จะไม่ดำเนินการแสวงหาข้อมูลที่เป็นความลับของคู่แข่งทางการค้าด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม และไม่แสวงหาข้อมูลที่เป็นความลับของคู่แข่งทางการค้าด้วยวิธีการที่ไม่สุจริต และจะไม่กระทำการใดๆ ที่เป็นการละเมิดต่อทรัพย์สินทางปัญญาของคู่แข่งทางการค้าโดยเด็ดขาด รวมทั้งจะไม่สนับสนุนให้มีการทำลายชื่อเสียงของคู่แข่งทางการค้าด้วยการกล่าวหา ใส่ร้ายป้ายสี หรือโจมตีคู่แข่งทางการค้า โดยปราศจากมูลความจริงหรือกระทำการใดๆ ที่เป็นเป็นธรรมต่อการแข่งขัน

๔. จรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ (Code of Conduct)

ในส่วนของหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม และหลักความรับผิดชอบต่อสังคมในการดำเนินธุรกิจนั้น กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี กำหนดให้มีคู่มือจริยธรรม และจรรยาบรรณธุรกิจของกลุ่มบริษัทฯ เพื่อให้กรรมการผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ นับตั้งแต่การปฏิบัติต่อพนักงาน ผู้ถือหุ้น ลูกค้า คู่ค้า คู่แข่งทางการค้า ผู้มีส่วนได้เสีย และสังคมโดยรวม เพื่อให้การดำเนินธุรกิจของกลุ่มบริษัทฯ เกิดประสิทธิภาพ มีจริยธรรม โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งยังกำหนดให้มีแนวปฏิบัติการปฏิบัติตามจรรยาบรรณธุรกิจและรายงานผลต่อคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการเพื่อให้มีการติดตามการปฏิบัติตามจริยธรรมและจรรยาบรรณธุรกิจของกลุ่มบริษัทฯ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการดำเนินการจัดการสำหรับกรณีที่มีการฝ่าฝืนจริยธรรม และจรรยาบรรณธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งบรรดาคู่มือจริยธรรม และจรรยาบรรณธุรกิจของกลุ่มบริษัทฯ นั้น จะประกอบด้วยเนื้อหาทั้งหมด ๕ ส่วน คือ

- (๑) หลักการในการดำเนินธุรกิจ
- (๒) ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และการรักษาข้อมูลอันเป็นความลับ
- (๓) ความรับผิดชอบต่อ กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี และทรัพย์สินของกลุ่มบริษัทฯ
- (๔) การกักตุนแลกิจการที่ดี
- (๕) นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

๕. การใช้และการดูแลทรัพย์สินทางปัญญา

ในส่วนของหลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่าที่เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญานั้น กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี มีนโยบายที่จะปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา หรือลิขสิทธิ์ และได้กำหนดข้อปฏิบัติสำหรับกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานไว้ดังนี้

(๑) จะต้องดูแลทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property) ของกลุ่มบริษัทฯ เช่น สิทธิบัตร (Patent) ลิขสิทธิ์ (Copyright) เครื่องหมายการค้า (Trademark) ความลับทางการค้า (Trade Secrets) เป็นต้น ไม่ให้ถูกละเมิด เปิดเผย ทำซ้ำ ดัดแปลง หรือกระทำการใดๆ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากกลุ่มบริษัทฯ

(๒) ให้ความเคารพ และไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น โดยจะต้องตรวจสอบผลงานของบุคคลภายนอกอย่างละเอียดถี่ถ้วนก่อนที่ได้รับมา หรือที่จะนำไปใช้ในธุรกิจของกลุ่มบริษัทฯ

(๓) ในการเข้าทำสัญญา หรือทำนิติกรรมใดๆ นั้น จะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาไว้ให้ชัดเจน หากมีข้อสงสัยให้หาหรือผู้ดูแลงานด้านทรัพย์สินทางปัญญาของกลุ่มบริษัทฯ หรือที่ปรึกษากฎหมายของกลุ่มบริษัทฯ

(๔) ให้ความร่วมมือในการแสดงสิทธิ หรือเพื่อขอรับความคุ้มครองในทรัพย์สินทางปัญญาที่กลุ่มบริษัทฯ เป็นเจ้าของ

(๕) รายงานต่อผู้บังคับบัญชา หรือผู้ดูแลงานด้านทรัพย์สินทางปัญญาของกลุ่มบริษัทฯ เมื่อพบการกระทำใดๆ ที่เห็นว่าเป็นการละเมิดสิทธิ หรืออาจจะนำไปสู่การละเมิดสิทธิ หรือการกระทำใดๆ ที่อาจจะก่อให้เกิดข้อพิพาทเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาของกลุ่มบริษัทฯ

๖. การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

ในส่วนของหลักคุณธรรม และหลักความโปร่งใสเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริต และคอร์รัปชันนั้น กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี มีความมุ่งมั่นในการดำเนินธุรกิจอย่างโปร่งใส และมีคุณธรรม

ในการนี้ จึงได้กำหนดนโยบายการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันขึ้นเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๗ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี รวมทั้งไม่ยอมรับการทุจริตคอร์รัปชันในทุกรูปแบบทั้งในทางตรง และทางอ้อม โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ นั้น กลุ่มบริษัทฯ ได้มีการทบทวนปรับปรุงนโยบายการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน นโยบายการให้ หรือรับของขวัญ หรือทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด รวมทั้งคู่มือจริยธรรมและจรรยาบรรณธุรกิจ (Code of Conduct) เพื่อให้มีความถูกต้องครบถ้วน และครอบคลุมไปถึงการต่อต้านการทุจริต และคอร์รัปชันในทุกๆ ด้าน รวมถึงเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจ รวมทั้งกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้กลุ่มบริษัทฯ ได้ปฏิบัติตามมาตรการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชันซึ่งได้รับการรับรองจากโครงการแนวร่วมปฏิบัติ (Collective Action Coalition) ของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (CAC) มาโดยตลอด โดยได้ร่วมลงนามในคำประกาศเจตนารมณ์ของแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๗ และได้รับการต่ออายุการรับรองเข้าเป็นสมาชิกแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริตเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ จากสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

๗. นโยบายการให้ หรือรับของขวัญ การเลี้ยงรับรอง และค่าใช้จ่าย หรือประโยชน์อื่นใด

ในส่วนของหลักธรรมาภิบาลว่าด้วยหลักคุณธรรม และหลักความโปร่งใสที่เกี่ยวกับการให้ หรือการรับของขวัญ และการเลี้ยงรับรองนั้น กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี ได้กำหนดให้การซื้อ การให้ของขวัญ ของกำนัล การเลี้ยงรับรอง ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใด จะต้องถือปฏิบัติให้เป็นไปตามรายละเอียดที่ถูกกำหนดไว้ในนโยบายการให้ หรือรับของขวัญ หรือทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอย่างเคร่งครัด โดยกลุ่มบริษัทฯ จัดให้มีระเบียบการเบิกจ่ายเงิน ของขวัญ หรือทรัพย์สินไว้โดยกำหนดวงเงิน และหลักเกณฑ์อำนาจอนุมัติซึ่งต้องมีเอกสารหลักฐานที่ชัดเจนมาใช้ประกอบการเบิกจ่ายเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการเบิกจ่ายเงินของขวัญหรือทรัพย์สินดังกล่าวไม่ได้กระทำไปเพื่อการทุจริตคอร์รัปชัน หรือเพื่อความช่วยเหลือในทางการเมืองแก่บุคคลใดๆ โดยกำหนดให้ต้องมีการตรวจสอบข้อมูล และรายละเอียดดังกล่าวจากหน่วยงานตรวจสอบภายใน เพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย และขั้นตอนที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ กลุ่มบริษัทฯ ยังได้จัดให้มีการประกาศงดรับ หรือให้ของขวัญ หรือทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใด (No Gift Policy) ในช่วงของเทศกาลปีใหม่และในโอกาสอื่นๆ ผ่านช่องทางเว็บไซต์ www.ptgenergy.co.th และจดหมายจากประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ไปถึงบรรดาคู่ค้าของกลุ่มบริษัทฯ ทั้งภายใน และภายนอกเป็นประจำในทุกๆ ปี

๘. การให้ความช่วยเหลือ หรือสนับสนุนทางการเมืองภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญ

ในส่วนของหลักคุณธรรม หลักความมีส่วนร่วม และหลักความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือ หรือให้การสนับสนุนทางการเมืองนั้น กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี มีนโยบายเป็นกลางทางการเมืองโดยจะไม่ให้การสนับสนุน หรือทำการในทางใดๆ อันเป็นการฝักใฝ่ในพรรค

การเมือง ทั้งในทางตรง และทางอ้อมซึ่งรวมถึงการใช้ทรัพยากรของกลุ่มบริษัทฯ ในกิจกรรมที่จะทำให้กลุ่มบริษัทฯ ต้องสูญเสียความเป็นกลางในทางการเมือง และ/หรือได้รับความเสียหายจากการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมดังกล่าว โดยมีข้อกำหนดดังนี้

(๑) กรรมการผู้บริหาร และพนักงานย่อมมีสิทธิทางการเมืองตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ในการมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมทางการเมืองต่างๆ ได้เป็นการส่วนตัว โดยต้องเป็นกรณีที่ทำนอกเวลาทำการ และไม่ใช้ในนามของกลุ่มบริษัทฯ

(๒) ห้ามใช้อำนาจหน้าที่เพื่อทำการซื้อขวน กดดัน หรือบังคับให้เพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชาให้สนับสนุนกิจกรรมใดๆ ทางการเมือง หรือของพรรคการเมือง หรือกลุ่มการเมือง หรือนักการเมือง ไม่ว่าทั้งทางตรง และทางอ้อม

๙. การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส

ในส่วนของหลักคุณธรรม และหลักความโปร่งใสที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลนั้น กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี ให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูล ข่าวสาร และสารสนเทศต่างๆ ต่อผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน และสาธารณชน โดยจะต้องมีสาระสำคัญที่ถูกต้องครบถ้วน เพียงพอต่อการตัดสินใจ และทันเวลา ดังนั้น กลุ่มบริษัทฯ จึงมีนโยบายที่จะเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศของกลุ่มบริษัทฯ ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และเว็บไซต์ของกลุ่มบริษัทฯ (www.ptgenenergy.co.th) ซึ่งจะมีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้มีความมั่นใจได้ว่ากฎหมาย และกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่กลุ่มบริษัทฯ ถือปฏิบัตินั้น มีความถูกต้องครบถ้วน และโปร่งใส

๑๐. การคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

ในส่วนของหลักความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมนั้น กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี ได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องของผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ดังนั้น กลุ่มบริษัทฯ จึงได้มีนโยบายให้จัดตั้งส่วนความปลอดภัยขึ้นในองค์กร เพื่อทำหน้าที่วิเคราะห์ และตรวจสอบการดำเนินงานของกลุ่มบริษัทฯ ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของพนักงานที่ไปปฏิบัติงาน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงบรรดาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานของกลุ่มบริษัทฯ และจัดทำเป็นคู่มือการปฏิบัติงานและคู่มือวิธีป้องกันภัย และระงับเหตุที่เกิดขึ้นให้กับพนักงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยกลุ่มบริษัทฯ กำหนดให้พนักงานของแต่ละหน่วยงานต้องศึกษา และปฏิบัติตามเอกสารดังกล่าวอย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งได้จัดให้มีการฝึกซ้อมวิธีระงับเหตุที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแผนการระงับเหตุเพลิงไหม้ภายในสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง คลังน้ำมันเชื้อเพลิง และแผนการกู้ภัยสำหรับรถบรรทุกน้ำมันเชื้อเพลิงที่เกิดอุบัติเหตุ เป็นต้น

นอกจากนี้ กลุ่มบริษัทฯ ยังเข้าร่วมเป็นสมาชิกในสมาคมอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของกลุ่มอุตสาหกรรมน้ำมัน (Oil Industry Environmental Safety Group Association : IESG) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการยกระดับมาตรฐาน และพัฒนาบุคลากรด้านความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อม และเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการในธุรกิจปิโตรเลียมขนาดใหญ่ เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำมันรั่วไหลลงแหล่งน้ำ และพื้นดิน รวมถึงการระงับเหตุฉุกเฉินต่างๆ โดยกลุ่มบริษัทฯ ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของส่วนความปลอดภัยเป็นตัวแทนในการทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกใน IESG ซึ่งในตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา กลุ่มบริษัทฯ ได้ร่วมกับ IESG และหน่วยงานราชการจัดฝึกอบรมเรื่องการป้องกันภัยต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ และยังได้ให้ความสนับสนุนอุปกรณ์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ในการเข้าร่วมระงับเหตุฉุกเฉินต่างๆ อย่างต่อเนื่องอีกด้วย

๑๑. การสร้างคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ และความพึงพอใจให้กับลูกค้า รวมถึงชุมชน

ในส่วนของหลักคุณธรรมและหลักความรับผิดชอบต่อคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดี รวมถึงการแสดงความรับผิดชอบต่อลูกค้า และชุมชนนั้น กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี ได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการสร้างคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ และความพึงพอใจให้กับลูกค้า รวมถึงชุมชนเพื่อเป็นการคืนกำไรให้แก่สังคมโดยได้ดำเนินงานเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

(๑) การปฏิรูปเพื่อเอาชนะใจลูกค้า (บริการให้รู้จัก รู้ใจ และใกล้ชิดกับลูกค้า)

ด้วยวัตถุประสงค์ของกลุ่มบริษัทฯ ที่ต้องการจะพัฒนาการบริการให้เป็นที่รู้จัก รู้ใจ และใกล้ชิดกับลูกค้ามากยิ่งขึ้น กลุ่มบริษัทฯ จึงมุ่งมั่นที่จะปฏิรูปการให้บริการ เพื่อเอาชนะใจลูกค้าด้วยการมอบคุณค่า และบริการที่ตอบสนองความต้องการในการใช้ชีวิตของลูกค้าให้มากขึ้น โดยให้บริการที่รวดเร็วในสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง และศึกษาความต้องการของลูกค้าผู้ถือบัตรสมาชิก PT Max Card กว่า ๑๕ ล้านสมาชิก เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ และบริการของกลุ่มบริษัทฯ และพันธมิตรทางการค้าให้ตรงกับความต้องการของลูกค้ามากที่สุด

(๒) การปฏิรูปชุมชนให้มีคุณภาพชีวิต และโอกาสที่ดีขึ้น

ในฐานะที่ กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี เป็นผู้ให้บริการด้านพลังงานสำหรับยานพาหนะ และผู้คน ดังนั้น กลุ่มบริษัทฯ จึงมีความมุ่งมั่น และมุ่งหวังที่จะปฏิรูปชุมชนให้มีคุณภาพชีวิต และโอกาสที่ดีขึ้นด้วย เช่น การจัดโครงการช่วยเหลือเครื่องอุปโภคบริโภค เพื่อเป็นการบรรเทาผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรค COVID-๑๙ และการสร้างงานในชุมชนผ่านกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งให้ความช่วยเหลือแก่บรรดาผู้ประกอบการอาชีพรถแท็กซี่ในโครงการ “PT Taxi Reward” เป็นต้น ภายใต้โครงการที่ใช้ชื่อว่า “อยู่ดี มีสุข”

(๓) การปฏิรูปชุมชนไปสู่การเชื่อมต่อที่ดีขึ้น

กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี มุ่งหวังที่จะเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงชุมชนท้องถิ่น และเครือข่ายพันธมิตร ซึ่งจะเป็นช่องทางสำคัญในการแลกเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ รวมถึงทักษะความรู้ต่างๆ สำหรับลูกค้า และผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด ด้วยการขยายจำนวนสถานีบริการน้ำมัน ร้านกาแฟพันธุ์ไทย และร้านสะดวกซื้อ Max Mart ในหลายพื้นที่ของชุมชน และเมืองต่างๆ ในแต่ละปี ซึ่งในการนี้ กลุ่มบริษัทฯ จะทำหน้าที่เป็นเสมือนตัวกลางในการจัดหาช่องทางให้ชุมชนในทุกพื้นที่ได้มีโอกาสจำหน่ายสินค้าท้องถิ่น (OTOP) และบริการให้กับลูกค้าของกลุ่มบริษัทฯ ได้อย่างเต็มที่

(๔) การปฏิรูปชุมชนไปสู่ประสบการณ์ และความสะดวกสบายที่เหนือกว่า

จากการที่สังคมได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วจากเทคโนโลยีที่ทำให้การสื่อสารข้อมูลเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว และง่ายดายโดยผ่านเพียงปลายนิ้วนั้น จึงทำให้ กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี ยังคงพัฒนาการให้บริการแก่ลูกค้า และชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้รับบริการได้รับประสบการณ์ และได้รับการภายใต้ความสะดวกสบายที่เหนือกว่า โดยได้จัดให้มีโครงการต่างๆ เช่น โครงการ “Max Hub” เพื่อให้ลูกค้าในกลุ่มที่เป็นผู้ขับรถบรรทุกได้ใช้เป็นสถานที่พักผ่อนระหว่างการเดินทางหรือโครงการ “Max Service” ที่ให้บริการช่วยเหลือฉุกเฉินบนท้องถนนแก่ลูกค้าในตลอด ๒๔ ชั่วโมง เป็นต้น

สรุป

หลักนิติธรรม (The Rule of Law) ถือเป็นหลักการสำคัญที่เป็นองค์ประกอบหนึ่งในหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) หรือการบริหารจัดการที่ดี ซึ่ง กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี ได้นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานในรูปแบบของบรรษัทภิบาล การนำหลักนิติธรรมมาใช้ในการบริหารงานของ กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จึงมีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ และถือเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาหลักนิติธรรมโดยธุรกิจของภาคเอกชน ซึ่งจากการที่ภาคเอกชนได้พัฒนาหลักนิติธรรมดังกล่าวนี้ ล้วนส่งผลให้ประเทศชาติ และสังคมโดยรวมมีความสงบสุข และเกิดความเป็นธรรมในสังคมมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ จากการที่ กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี มีความเข้าใจ และได้ตระหนักถึงความสำคัญของหลักนิติธรรม และได้นำหลักการดังกล่าวมาปรับใช้ในทุกระดับขององค์กรและดำเนินงานต่อสังคมอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การกำหนดนโยบายในเรื่องการปฏิบัติตามกฎหมาย (Corporate Compliance Policy) การกำกับดูแลกิจการที่ดี จรรยาบรรณทางธุรกิจการปลูกฝังค่านิยมในการทำงาน (เช่น จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นต้น) การสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มของพนักงานในการจัดตั้งสหภาพแรงงานเพื่อดำเนินกิจกรรมภายในขอบเขตของกฎหมายแล้วเช่นนี้ ก็ย่อมทำให้การดำเนินธุรกิจของ กลุ่มบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี มีความยั่งยืน โปร่งใส และได้รับการยอมรับจากบรรดาผู้มีส่วนได้เสีย และบุคคลทั่วไปอย่างแน่นอน ยิ่งไปกว่านั้น ยังจะเป็นการสร้างสังคมนิติธรรมที่แท้จริงให้เกิดขึ้นในประเทศไทย อีกทั้งเป็นการส่งเสริมการพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยด้วยหลักนิติธรรม ซึ่งจะทำให้ประเทศมีความเจริญ ก้าวหน้าในอีกส่วนหนึ่งด้วย

บรรณานุกรม

หนังสือ

กุลพล พลวัน, หลักนิติธรรม และหลักสิทธิมนุษยชนกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา.

คณะอนุกรรมการวิชาการว่าด้วยหลักนิติธรรมแห่งชาติ, หลักนิติธรรม The rule of law ความหมาย สาระสำคัญ และผลของการฝ่าฝืนหลักนิติธรรม, (กรุงเทพฯ : บริษัท พี เอส พรินต์ติ้ง แอนด์ ดีไซน์ จำกัด, ๒๕๕๗).

จิตติ ดิงศภัทย์, หลักวิชาชีพนักกฎหมาย, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๕).

ธานินทร์ กรัยวิเชียร, “หลักนิติธรรม”, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, ๒๕๕๓).

บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน), ๒๕๓๖, รายงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓, (กรุงเทพฯ : พีทีจี เอ็นเนอยี).

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, หลักนิติธรรมกับการปกครองในระบบประชาธิปไตย, วารสารพระธรรมนุญ เล่ม ๔๙ ฉบับ “หลักนิติธรรม” พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๒.

ร่างข้อเสนอ ความหมาย สาระสำคัญ และผลของการฝ่าฝืนหลักนิติธรรม, คณะกรรมการอิสระว่าด้วยการส่งเสริมหลักนิติธรรมแห่งชาติ.

วิชฌุ เครืองาม, ปาฐกถาสาธารณะ เรื่อง “การใช้หลักนิติธรรมในประเทศไทย”, สมาคมรัฐศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๓.

สิทธิโชค ศรีเจริญ, สรุปผลการจัดสัมมนาการประชุมทางวิชาการ เรื่อง “ความหมาย สาระสำคัญ และผลของการฝ่าฝืนหลักนิติธรรม” โรงแรมรามารักษ์เด็นส์ กรุงเทพ, วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖.

Aristotle, Politics (Trans, Jowett, ๑๙๒๖), อ้างใน ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์, “หลักนิติธรรม”, รวมบทความทางวิชาการเนื่องในโอกาสครบรอบ ๙๐ ปี ศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๑).

Plato, The Law (Trans. T.J. Saunders, Penquin Classics, ๑๙๗๕), อ้างใน ปรีดี เกษมทรัพย์, นิติปรัชญา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เดือนตุลา, ๒๕๔๘).

บทความ

อรุณพล ใหญ่สว่าง, หลักนิติธรรม, วารสารจุลนิติ, (มกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗).

ข้อมูลสารสนเทศ

คณะกรรมการอิสระว่าด้วยการส่งเสริมหลักนิติธรรมแห่งชาติ, หลักนิติธรรม The Rule of Law ความหมาย สาระสำคัญ และผลของการฝ่าฝืนหลักนิติธรรม, จาก

<http://www.nrlcthailand.org/nulc๒๐๑๓/download/๒๐๑๔๑๑๒๖.pdf>